

która wzmocniła się po południu na północ od Somme i na pojedynczych odcinkach ku południowi tejże rzeki.

Z widowni wschodniej.

Front wojsk generała marszałka polnego księcia Leopolda Bawarskiego.

Na froncie Stochołu jedna kompania Legionów Polskich wykonała skuteczny atak pod Sitowiczami; na południo-zachód od Wytoniec rosjanie atakowali bezskutecznie.

W okolicy Hukolowic (na północ od Zborowa) w nocy na 29 września wzięliśmy do niewoli 3 oficerów i 70 żołnierzy.

Front wojsk generała kawalerji arcyksięcia Karola.

Na południe od drogi Klauzura (okolicznie Ludowej) i Komen kontrataki generał-lejtnanta v. Corta osiągnęły zupełny sukces, przy czem wzięto do niewoli 4 oficerów, 532 żołnierzy i zdobyto 8 karabinów maszynowych. W odcinku Kirlibaby odparto rosyjskie ataki.

Teren walk w Siedmiogrodzie.

Na froncie wschodnim rumuńskie armje—północna i druga—w górach György przeszły do ataku z linii Pajrd—Oderhellen (Szekely—Udvarhely) i od Fogarasu. W górach György nieprzyjaciel został odparty, bardziej na południe oddziały zabezpieczające cofnęły się; wojska niemieckie napady koło rzeki Haar, na południu od Hendorfu (Hegen) na jedną z kolumn rumuńskich, odrzuciły ją, biorąc do niewoli 11 oficerów i 591 żołnierzy i zdobywając dwa karabiny maszynowe.

Rozpoczęta w dniu 26 września walka okrążająca pod Hermannstadem (Nagy Szeben) została wygraną. Pod dowództwem generała v. Fankelhayna walczące wojska austriacko-niemieckie niszcząc pobiły silne części pierwszej armii rumuńskiej. Po ciężkich, krwawych stratach resztki wojsk nieprzyjacielskich w zupełnej dezorganizacji uciekły do bezdrożnego kraju górzystego z obu stron zajętego przez nas na tyłach nieprzyjaciela w dniu 26 września pasma Rotersturmu. Tutaj został przeciwnik zaskoczony ogniem wojsk bawarskich generała porucznika Krafft von Dellmensingena. Uderzenie pomocnicze drugiej armii rumuńskiej nastąpiło zbyt późno. Wojska nasze walczyły z wielką zaciętością, gdy się okazało, że rumunowie, walczący wraz z koalicją „o sprawę zagrożonej przez Niemcy kultury”, dobijali rannych. Liczba jeńców i pochwyconej w górach bardzo znacznej zdobyczy nie jest jeszcze stwierdzona. W górach Högginger (Hatszeger) i w odcinku Mehadia ataki rumuńskie załamały się.

Z widowni bałkańskiej.

Żadne wydarzenia o wybitniejszym znaczeniu.

Nasze eskadry lotnicze z powodzeniem zaatakowały mosty kolejowe Czernawody i nieprzyjacielskie obozy wojskowe.

Pierwszy Generał-kwaternistrz Ludendorff.

Urzędowy komunikat austriacki.

WIENI, 30-go września.

Z-widowni wschodniej.

Na zachodzie od Petrosen odparto natarcia rumuńskie. Wojska niemieckie i austriacko-węgierskie znajdujące się pod rozkazami generała v. Falkenhayna odniosły zupełne zwycięstwo pod Nagy Szeben (Hermannstadt). Daleko wysunięta okrążająca kolumna wojsk bawarskich zamknęła przed czterema dniami drogę przez wązów Veres-Toronyer (Roter-Turm). Wszelkie usiłowania przeciwnika, skierowane w celu ponownego jej otwarcia pozostały daremnymi. Jednocześnie od zachodu, północy i wschodu ruszyły kolumny niemieckie i austriacko-węgierskie na dywizje rumuńskie walczące na południu od Nagy-Szeben. Nieprzyjaciel bronił się rozpaczliwie. Starcie było wyjątkowo krwawe. Pozbawieni wszelkich dogodnych do jazdy dróg, resztki rumuńskich oddziałów wojskowych zbiegły w góry Fogaras. Liczba jeńców wzrasta z każdą godziną. Zdobytych jest bardzo duża, ponieważ nieprzyjaciel obozy swe, o ile nie zdołał ich niszczyć, pozostawił na drodze.

Podjęta onegdaj przez Rumunów ponownie ofensywa na wschodni front siedmiogrodzki, nie mogła już wpłynąć na zmianę wyniku walk pod Nagy-Szeben. Również wojska wysunięte naprzód, na północy od Fogaras i pod Szekely-Udvarhely (Oberhellen) musiały ustąpić ku głównym siłom. Z innej strony, na południu od Hendorf (Hegen) w kontrataku wzięły wojska niemieckie do niewoli jedenastu oficerów rumuńskich i 591 żołnierzy, oraz zdobyły trzy karabiny maszynowe.

Dnia 29 września c. i k. oddział motorowy, poparty przez grupę widet, przez uzbrojony parowiec i przez niemiecką łódź motorową „Weichsel“, zaatakował port rumuński Corabia. Po pokonaniu nieprzyjacielskich urządzeń obronnych jednostki nasze wtargnęły do wewnętrznego basenu portowego. Zniszczyły one urządzenia dworca kolejowego, wojskowe i portowe, brojne parowce rosyjskie, które w roku ubiegłym schroniły się do Corabji, statki minowe i holowniki, a wreszcie sprowadziły ponownie do stanowiska floty 9 holowników austriacko-węgierskich, zatrzymanych w porcie. Po naszej stronie strat niema żadnych.

Zastępca szefa sztabu generalnego Hofera, marszałek polny porucznik.

To i owo.

Dobre towarzystwo.

I.

Ulubionym tematem rozmów pani Gadulewicz była sprawa wychowania dzieci.

— Uważa pan — mawiała — nie tak potężnie nie wpływa na kształtowanie się charakteru dziecka, jak stoczenie; pierwszym obowiązkiem matki jest baczyć, by jej pociecha w dobrem towarzystwie przebywała. A tymczasem nasze rozkabaretowane i rozkinematografowane mamusi, nie mając czasu na zajmowanie się kwestjami wychowania dzieci, puszczają je samopas. Dzieciak, nie pilnowany przez nikogo, całe dnie spędza na podwórzu, w towarzystwie dzieci ludzi niższej sfery, uczy się od nich karczemnych wyrażeń i nabiera złych manier.

Ja, proszę pana, dbam o to, by moje maleństwa przybliżyły się z dziećmi: *adwokatów, doktorów, inżynierów, właścicieli domów* — wogóle, no, rozumie pan, aby bywały w lepszych domach. Wszak słusznie mówi przysłowie: „s kim przestajesz, takim się stajesz”.

II.

Od chwili wybuchu wojny pani Gadulewicz zniknęła mi z oczu. Byłbym zapewne o niej zapomniał, gdyby nie to, iż od czasu do czasu przychodziły mi na myśl jej zdrowe poglądy na kwestje wychowawcze.

Nagle, gdym przed kilkoma dniami spacerował zamyślony po jednej z principalnych ulic naszego grodu, pisknął mi ktoś nad uchem. „Panie Figlik to pan jeszcze żyjesz!”

Z wyrazem najwyższego oburzenia spojrziałem na osobę, która osmieliła się powątpiewać o istnieniu mojego na tym padole łez, bólów i wszelakich karteek i... zrobiłem ze zdziwienia co najmniej 42-centymetrowe oczy, wydając okrzyk uczucia, którego, aż do dzisiejszego dnia, pomimo największych prób, jakie w tym kierunku czyniłem, nie potrafiłem zanalizować. Przede mną stała pani Gadulewiczowa.

Rezonans niewiasta zaciągnęła mnie do siebie. Oczywiście, że po drodze nie omieszkala jeździć na swym ulubionym konku — wychowaniu dzieci, z tą tylko zmianą w poglądach, iż jej dawniejsza predylekcja do inżynierów, adwokatów i t. p., w czasie wojny, pierzchnęła, jak marzenie o węgiu na zimę. Gdym wkraczał w próg jej mieszkania, zdawało mi się, iż jakąś nadziemską siłą zostałem przesłonięty w rajskie sfery: powonienie moje podrażnił w niesamowity sposób zapach duszonej pieczeni, a ja sam wpadłem w niewysłowiony zgroza zachwyty na widok przebisłego chleba, rozkosznie wylegującego się na kredensie...

— Ach, żeby pan wiedział, jak moje „złotka“ urosły w czasie wojny — przemówiła Gadulewiczowa z cukrowo-holeaderskim uśmiechem — i jakich nabrały dobrych manier, dzięki przebywaniu w *dobrym towarzystwie!*...

Uchyliła drzwi sypialnego pokoju: na dywanie bawila się gromadka z pewnym wykintem ubranych maleństw. Jak się później dowiedziałem były to, prócz pociech pani G. dzieci: *piekarza, rzeźnika i właściciela wechsel-stube.*

Figlik.

Wacław Hoherman

b. długoletni członek warszawskiej Filharmonji udziela lekcji

gry skrzypcowej

informacji udziela Biuro Koncertów „Friedberg i Koc“ Piotrkowska 90.

Ul. Piotrkowska Nr. 83, parter, front

Biuro Gersdorffa

KONSULENTA PRAWNEGO

czynne bez przerwy od 8 i pół rano do 7 wiecz.

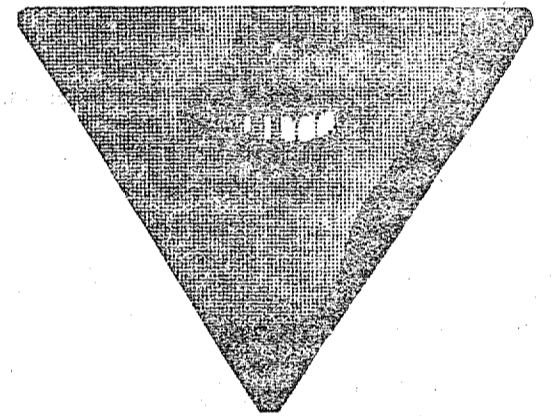
Rozmaitości.

Pieśń wojenna sultana.

Sultan turecki napisał pieśń wojenną dzielnego oręza tureckiego, a w szczególności tryumfy jego, odniesione na Gallipoli. Pieśń tę wydrukowano w wielu egzemplarzach i rozosłano do wszystkich korpusów tureckich.

Zwłoki turysty znalezione po 7 latach.

Przed siedmiu laty, dnia 20 sierpnia, znikł bez śladu w Korutańskich Alpach niejaki Feliks Popper, słuchacz jednego z wyższych zakładów naukowych w Wiedniu. Mimo poszukiwań, zwłok jego wówczas nie znaleziono. Obecnie — jak donoszą dzienniki — w dniu 31 sierpnia zandarm, który pełnił służbę w tych górach, natknął się w jednej z licznych szczelin skalnych na zwłoki mężczyzny. Po bliższym zbadaniu ich przekonał się, że są to zwłoki Poppera, co do którego przypuszcza o, iż stał się ofiarą nieszczęśliwego wypadku podczas wycieczki w góry.

Kto pragnie utrzymać w dobrym stanie zęby swoje, powinien pamiętać, że cel ten osiągnie być może, jedynie za pomocą wytrwałego codziennego pielęgnowania zębów. Koniecznym potrzebem jest do tego antyseptyczne płukanie, a jest niem niewątpliwie przeciwnym środkiem do zębów „Odol“, co do którego dowiedziono naukowo, że stanowczo wstrzymuje próchnienie zębów. „Odol“ posiada prócz tego przepyszny orzeźwiający smak. Nabywać można we wszystkich lepszych perfumeryjach. Cena 1/1 oryginalny flakon Mk. 2,25, 1/2 „flakon Mk. 1,25.

Jeszcze tylko przez tydzień

masz sposobność zapewnienia sobie korzyści pożyczki wojennej: taniego nabycia, wysokiej stopy procentowej, największej pewności, dogodnych warunków wplatania żadnych wydatków ubocznych.

Koniec: W czwartek. 5-go października o godzinie 1 po południu.

